

Подписане 52520-Шумер

СЧДЗ-1110 19.05.17

Екз. 2

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р, инж. полк.(о.з) Стойко Димитров Стойков
Институт „Научноизследователска и иновационна дейност“ при НВУ
„В.Левски“ гр. В. Търново

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“

Професионално направление: - 9.1. „Национална сигурност“

- 9.2. „Военно дело“

Научна специалност:

-05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)“;

- 05.12.01. „Организация и управление на Въоръжените сили“;

- 05.12.02. "Военнополитически проблеми на сигурността";

- 05.12.03. "Военно-приложни аспекти на гражданската защита"

за научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност "професор" за граждански служител в област на висшето образование 9. "Сигурност и отбрана", професионално направление 9.2. "Военно дело", научна специалност 05.12.01 "Организация и управление на въоръжените сили" по учебните дисциплини "Защита на населението", "Военна сигурност" и "Кризис и конфликти" за нуждите на катедра "Информационна сигурност" на факултет "Артилерия, ПВО и КИС" в НВУ "Васил Левски", публикуван в ДВ, бр. 14 от 10.02.2017 г.

Съставът на Научното жури е отдаден в Заповед № РД-02-356/06.04.2017г. на Началника на НВУ „В. Левски“.

Документи за участие в конкурса в предвидения от закона срок е представил само един участник- доцент доктор инж. Велико Панчев Петров, доцент в катедра "Артилерия" на Факултет "Артилерия, ПВО и КИС" при НВУ „Васил Левски“.

Съгласно Точкова оценъчна система на показателите за заемане на академична длъжност „професор“ по дейности и показатели в изпълнение на изискванията на чл. 40, ал. 3 на Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав на НВУ „В. Левски“, кандидата в конкурса доцент доктор инж. Велико Панчев Петров има 2688 точки, при необходими 1200 и с решение на Комисията за проверка на документите и допускане до конкурс е допуснат до участие в конкурса.

Научноизследователската и преподавателска дейност на кандидата в конкурса доцент доктор инж. Велико Панчев Петров е насочена основно в областта на разширяване на научното познание в областта на подготовката и използването в боя и операциите на формированията от полевата артилерия.

Актуалността на разработвания от доц. д-р Велико Петров в предложените за рецензиране за участие в конкурса трудове проблем в научно и научноприложно отношение произтича от необходимостта да бъде разширено системното научно знание за спецификата на теорията и практиката в различни аспекти на изпълнението на огневи задачи по стрелба, извършване на оперативно-тактически разчети при планиране на огневата поддръжка и управление огъня в специфични операции, както и задълженията на командирите и щабове на дивизионите, командирите на батареи и взводове при управлението на огъня на артилерийските формирования и особеностите на бойното им използване.

Приносите в извършените научни изследвания от кандидата в конкурса способстват за повишаване ефикасността на реалните резултати свързани с бойното използване на артилерийските формирования, процедурите за стрелба, планирането на огневата поддръжка, управлението на огъня, както и всестранната подготовка на командирите и щабове, обучението на личния състав, бойната сглобеност и поддържане на висока бойна готовност на артилерийските формирования.

Научно приложната стойност на предложените за рецензиране трудове от доц. д-р Велико Петров е съсредоточена върху разширяването на теоретичните познания за възможностите за усъвършенстване качеството на бойната подготовка на артилерийските специалисти, както и подобряване на организацията, формите и методите за обучение на личния състав на формированията от полевата артилерия.

Чрез своята научноизследователска и научно приложна дейност кандидатът, доц. д-р Велико Петров разширява обхвата на категоричния апарат, чрез който научната теория и практика по създаване и изграждане на научно знание за бойното използване на артилерийските формирования, чрез адаптиране на теоретични постановки, свързани с принципите, формите, способите и моделите за използването на артилерийските формирования в операции и бойни действия, провеждани в разнообразни

условия на оперативната среда осъществяват взаимовръзката си с другите науки.

1. Кои трудове от представените от кандидата се приемат за оценка от рецензента

Участникът в конкурса - доц. д-р Велико Петров е автор на 75 публикации- (3724 стр.).

Списъкът с предоставените ми за рецензиране материали по номенклатурната специалност съдържа -40 заглавия от 1369 стр., от които авторски -5 бр. и в съавторство -35 бр.

Посочените заглавия са разпределени както следва:

Публикации в страната:

Монография -1бр. -208 стр.;

Учебни пособия – 18 бр. – 906 стр.;

Научни публикации (доклади) – 13 бр.;

Регламентиращи документи или проекти от участието на кандидата в различни екипи и колективи – 10 броя.

Публикации в чужбина:

- 3 бр.- доклади на Международна научна конференция в Република Румъния- „Greener and safer energetic and ballistic systems “.

Общо 12 броя ръководства, методики, процедури и курсове за подготовка и използване на формированията от полевата артилерия вече са утвърдени и влезли в сила като регламентиращи документи в Българската армия.

Количеството на представените за рецензиране публикации в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.2. „Военно дело” е представително и изцяло съвпада с изискванията на научната специалност и учебните дисциплини в обявения конкурс. Оценявам ги като напълно достатъчни по обем, качество и стойност за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор” в НВУ „В. Левски” - гр. Велико Търново.

Представените трудове извън номенклатурната специалност- учебници, учебни пособия и доклади от професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (общо 27 броя материали), които разкриват интердисциплинарните научни интереси и високата професионална квалификация на кандидата в област на висше образование „Сигурност и отбрана” приемам за сведение, защото нямат пряка връзка с учебните дисциплини, изискващи се в конкурса.

Кандидатът е възприел хронологичния принцип на представяне на трудовете си за рецензиране, поради което този принцип се следва и в настоящата рецензия.

2. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата. В кои научни области и проблеми кандидатът е работил и продължава да работи.

Представените за рецензиране трудове на доц. д-р Велико Петров са в областта и проблематиката по специалността на конкурса за „професор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2. „Военно дело“, научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“ по учебните дисциплини „Защита на населението“, „Военна сигурност“ и „Кризис и конфликти“. Публикациите са в специализирани научни издания: гр. Велико Търново- Издателски комплекс на НВУ „В. Левски“; Военно издателство и др.

Стилът на кандидата е академичен, задълбочен, разбираем и достъпен.

Научноизследователска дейност:

- **генериране на нови знания и умения**, свързани в тематично направление: Организация, управление и бойно използване на полевата артилерия в операциите - трудове-№№-1.1; 1.2;1.3;1.4;1.5; 1.14;1.15;1.16; 2,4 и 2.6. Централно място в рецензираните трудове в тази тематична област принадлежи на **монографичен труд** (1.1) на тема „Особености в бойното използване на артилерията в операции в планинско-гориста местност“- Шумен, 2015 г., ISBN 978-954-9681-67-3, в който се разглеждат въпроси по основни положения по подготовката на стрелбата и управлението на огъня на артилерията, като значително внимание е отделено на изясняване на особеностите породени от планинско-гористата местност. При разглеждането на посочените проблеми са извършени необходимите теоретични обосновки и са дадени подходящи примери.

- **доразвиване на теорията и практиката** на научните изследвания чрез обобщени и разширени теоретичните постановки в тематично направление: Военно образование и обучение на артилерийски специалисти - трудове-№№- 1.6.; 1.7.; 1.8.; 1.9.; 1.10.; 1.11.; 1.12.; 1.13; 2.1.; 2.3.; 2.5; 3.1.; 3.2.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 3.7.; 3.8.; 3.9. и 3.10. .

Основно място в рецензираните трудове в тази тематична област принадлежи на Методическата разработка за провеждане на тренировка по

стрелба и управление на огъня с офицери от курсове за длъжностна квалификация-1.10., в която са разгледани въпросите за подготовката и провеждането на тренировки по стрелба и управление на огъня (ТС и УО) със специализанти артилеристи от офицерски курсове за длъжностна квалификация „Командири на артилерийски батареи” и „Офицери от щабовете на артилерийски (ракетни) дивизиони”. При нейното разработване са използвани регламентиращите документи за полевата артилерия към настоящия етап, а освен това са взети предвид традициите и опита в подготовката и провеждането на тренировки по стрелба и управление на огъня с офицери на курсове за длъжностна квалификация и с курсантите от специалността: „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво – Полева артилерия”, в катедра „ОУТП от ПА” на факултет „Артилерия, ПВО и КИС” гр. Шумен;

- създаване на стройна система от теоретични обобщения и предложения по тематично направление: Военна сигурност- трудове- №№- 2.2.; 2.7.; 2.8.; 2.9.; 2.10.; 2.11.; 2.12 и 2.13.

Централно място в рецензираните трудове в този тематична област принадлежи на - научният доклад-2.13. „Допустими загуби” фактор в съвременните воени конфликти”, Научна конференция с международно участие „Отбранителни технологии“ Шумен, България 2016, сборник научни трудове, Издателски комплекс на НВУ „В. Левски“ – факултет „А, ПВО и КИС“, ISSN 2367-7902. Разгледан е и т.н. „цивилизационен” фактор при воденето на операциите. Под това понятие се разбира отношението на дадената държава към ценностите на човешкия живот, което се обуславя от една страна с историческите, културните и религиозните традиции, нивото на живот на населението, формата на политическото устройство на всяка държава и господстващата идеология, и от друга страна – нивото на развитие на демокрацията и демократичните институции. Голямо значение за нивото на загубите оказва и степента на развитие на обществата и тяхната чувствителност към получаването на загуби в хора, военна техника, икономическа и друга инфраструктура. В условията на действие на „цивилизационния фактор” борбата между страните в конфликта се свежда до това, кой по-бързо ще нанесе недопустими загуби на противника.

От представените анотации за участие в екипи по отделни проекти се вижда активната дейност на кандидата в научноизследователската и методическата дейност, като повечето от получени резултати намират реално приложение в практиката.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Преподавателската дейност на кандидата обхваща както обучение: в двете образователни квалификационни степени на висшето образование (бакалавър и магистър) и така също за повишаване квалификацията на специалисти.

Кандидатът, доцент д-р Велико Петров, преподава в бакалавърски и магистърски програми и специализации във факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“, с годишна аудиторна заетост през последните пет години средно около 450-500 часа, с което удовлетворява изискванията на Заповед № ОХ-512/14.08.2004г. на Министъра на отбраната на Република България.

Кандидатът в конкурса има ръководство на 3 докторанти, от които двама успешно завършили, и е бил ръководител на 15 дипломанти.

Доцент д-р Велико Петров участва активно в разработването на учебните програми по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво - полева артилерия“, „Административна и информационна сигурност“ и „Връзки с обществеността в отбраната и сигурността“. Привлечен е за участие в множество научни проекти, включително и при разработването на националните регламентиращи документи по подготовката и използването на формированията от полевата артилерия на Българската армия, в научни журита на конкурси за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и за заемане на академични длъжности, както и при рецензирането на научни и учебни разработки.

Трудовете на доц. д-р Велико Петров са предназначени за обучение на курсанти, студенти, специализанти и докторанти.

Продължена е работата на доц. д-р Велико Петров по темата на неговата докторска дисертация „Съвременни проблеми и тенденции при бойното използване на реактивната артилерия в огневото поразяване на противника в операциите“ и тази тема фигурира като централна или като аспект в част от публикациите последвали защитата на дисертацията.

Този факт сам по себе си красноречиво свидетелства за устойчивостта на научните интереси на кандидата за академичната длъжност „професор“- доц. д-р Велико Петров в научната област на конкурса, намерили отражение в неговите научни разработки.

Нормативна област.

Кандидатът взема участие при разработване на стандартизационни, методически и други регламентиращи нормативни документи на Министерството на отбраната и Сухопътни войски свързани с процеса на обучение в Националния военен университет „В.Левски“.

4. Основни научни резултати и приноси

Основните приноси на кандидата са с научен и научно приложен характер и могат да се обобщят в посочените основни тематични области.

Научни приноси:

- Разширена е с научно знание теорията за бойното използване на артилерийските формирования от полевата артилерия, чрез адаптиране на теоретични постановки, свързани с принципите, формите, способите и моделите за използването на артилерийските формирования в операции и бойни действия, провеждани в разнообразни условия на оперативната среда;

- Доказана е актуалността на вече известните страни на някои методи и подходи за управление на огъня на полевата артилерия в планинско-гориста местност, разкрити са основните проблеми при използването на артилерията в съвременните бойни операции, както и при такива различни от война, каквито са операции по поддържане на мира, операции при кризи от невоенен характер, операции (действия) по осигуряване на въздушния и морски суверенитет и др.;

- Обогатена е теорията по използване на артилерията в операциите и боя като са изведени основните положения по използването на артилерията в различни видове бойна дейност. Извършена е обосновка на проблемите свързани с изпълнението на тактическите и огневите задачи на артилерията в специфични операции и са анализирани важните моменти при подготовката и воденето на огъня;

- След коректен научен анализ е представена научна обосновка за необходимостта от постоянен анализ на съпътстващите загуби чрез прилагане на комплексния подход за планиране, ръководене и отчитане на операциите базирани на ефекта, изведени са проблеми свързани с координиране ефективността на използваните боеприпаси и избягване на загуби, нанасяни на цивилно население и инфраструктура, както и на собствени войски от „приятелски огън“;

- Обосновано се предлагат теоретични положения и проблеми за решаване по ефективността на огневата поддръжка в операциите от полевата артилерия, като са отчетени съвременните тенденции за изпълнение на бойните задачи. Обогатена е теорията свързана с подготовката и провеждането на тактически, тактико-специални учения и тактически учения с бойни стрелби, представени са нови подходи за обучение и предоставяне на знания за бойното използване на полевата артилерия, командването и управлението, координирането на огневата поддръжка и др.

Научно-приложни приноси:

- Предложено е развитие на концептуалната рамка за организация и бойно използване на полевата артилерия чрез разработени методологически указания, правила и процедури за организиране, подготовка и провеждане на стрелба и управление на огъня на дивизион за непосредствена огнева поддръжка, както и варианти за бойно използване на артилерийски дивизион при срещен бой, при оттегляне, при смяна на войски, при водене на бойни действия в обкръжение, в населени места, в гора, при ограничена видимост, в планина, при зимни условия, в пустиня, при отбрана на широка водна преграда, нощем и др.;

- Извършено е систематизиране на теорията за основните методи и подходи за бойното използване на артилерийския (реактивния, разузнавателния) дивизион, като са очертани ролята, задачите, бойния ред и реда за командване и управление, за бойното използване на артилерийските подразделения на механизирания батальон в задържащи бойни действия, в отбрана и в настъпление, както и правила и процедури за разработване на практически разчети, което дава възможност за сравнимост на сили и средства на противостоящи групировки, за определяне на бойния потенциал на страните, на допустимите загуби на собствени и противникови обекти (цели) и групировки, като цяло и по направления, за определяне на центровете на тежестта, слабите и силни страни на противника и собствените войски;

- Дефинирани са минималните стандарти и изисквания чрез разработените и представени методики за провеждане на тактически, тактико-специални и тактически учения с бойни стрелби, с които се усъвършенства бойната подготовка на формированията от полевата

артилерия, особено на тактическата подготовка, стрелбата и управлението на огъня и специалната подготовка;

- Систематизирани са направления и способности за изграждане на бъдещите офицери артилеристи като са разработени насоки за усъвършенстване на формите, методите и процедурите за подобряване на лидерската подготовка на командните кадри и щабовете на артилерийските подразделения, с цел повишаване уменията на обучаемите да вземат решения в сложна и бързо изменяща се обстановка;

- За повишаване ефективността в подготовката на обучаемите са разработени методически указания, правила, процедури и изисквания при провеждане на практически занятия, семестриални и държавни изпити по въпросите на организацията и управлението на формирования от полевата артилерия, както и използването на специализирани артилерийски системи и комплекси.

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

В предоставените ми рецензирани материали е видно приложението на резултатите от научноизследователската и нормативна дейност на кандидата- доц. д-р Велико Петров.

6. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата

Доцент д-р Велико Петров е основен автор в по-голямата част съвместните публикации.

7. Критични бележки за рецензираните трудове

Към представените за рецензиране материали могат да се отправят и някои критични бележки:

- ниска е цитируемостта на научните публикации и резултатите от научните разработки, което затруднява верификацията на получените научни резултати пред активната научна общност в сферата на сигурността;

- няма разделителни протоколи за част от съвместните публикации;

- списъкът на използваната литература в част от публикациите не е оформен съгласно изискванията на Стандарт за библиографско цитиране – БДС/ISO 690:2011;

- основната част от публикуваните научни трудове са доклади и те за съжаление касаят една строго специфична аудитория – факултет „Артилерия, ПВО и КИС“-гр. Шумен и НВУ „В.Левски“-гр. Велико

Търново. Липсата на публикации в научни списания и електронни издания стеснява възможностите на кандидата в конкурса за активно участие в научния обмен, презентиране и защита на новаторски научни идеи;

- в оформянето на част от трудовете има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната им стойност, но влошават възможностите за бързо възприятие.

Препоръчвам на доц. д-р Велико Петров - научните разработки и публикации от трудове по номенклатурната специалност на конкурса да бъдат оформени и издадени като учебници, учебни пособия и помагала по учебните дисциплини в областта на конкурса - „Защита на населението“, „Военна сигурност“ и „Кризис и конфликти“.

Посочените пропуски носят технически характер и не намаляват стойността на резултатите, постигнати от доц. д-р Велико Петров, доказващи способността му да разработва самостоятелно и в екип въпроси важни за теорията и практиката на военната наука по използване на артилерийските формирования, а така също по усъвършенстването на бойната подготовка на командния състав от формированията на полевата артилерия в Българската армия и развитието на формите и методите на обучение по организиране, подготовка и провеждане на стрелба и управление на огъня..

8. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение.

Познавам доц. д-р Велико Петров, като един от изявените научни изследователи на военно-образователната система и водещи преподаватели при изграждането на научното знание и управлението на Въоръжените сили в областта на военното обучение и подготовката на офицери и курсанти.

Считам, че трудовете са самостоятелно дело на кандидата и успешно защитават претенциите за научни и научно приложни приноси.

Нямам съвместни публикации с кандидата.

9. Заключение

Предоставената от кандидата в конкурса, доцент доктор инж. Велико Панчев Петров, документация и научна продукция отговарят на изискванията на Глава трета, Раздел IV от Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и точковата оценъчна система на показателите за заемане на академична длъжност

„професор“ по дейности и показатели на „Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „Васил Левски“.

Оценката ми за научните трудове на доцент доктор инж. Велико Панчев Петров, единствен участник в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ за граждански служител в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2. „Военно дело“, научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“ по учебните дисциплини „Защита на населението“, „Военна сигурност“ и „Кризис и конфликти“ за нуждите на катедра „Информационна сигурност“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ в НВУ „Васил Левски“ е „положителна“.

10. Оценка на кандидатите

Предлагам на уважаемото **Научно жури по конкурса да класира кандидата**, доцент доктор инж. Велико Панчев Петров и да предложи на факултетния съвет при факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „В. Левски“ **да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор“** в област на висшето образование - 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление - 9.2. „Военно дело“, научна специалност - 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“ в катедра „Информационна сигурност“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ в НВУ „Васил Левски“-гр. Велико Търново.

12.05.2017 г.
гр. Велико Търново

Рецензент:

проф. д-р, полк. (о.з.)

(Стойко Стойков)